

Haarnestcyste

Sinus pilonidalis

Deze folder geeft u algemene informatie over klachten, oorzaak en behandeling van een haarnestcyste. De arts zal samen met u bespreken welke behandeling voor u van toepassing is.

Wat is een haarnestcyste?

Een haarnestcyste (sinus pilonidalis) is doorgaans gelegen in de bilspleet. Het is een holte onder de huid, die een verbinding heeft door de huid heen naar buiten. Deze verbinding is te zien als een of meerdere gaatjes of een kleine intrekking in de huid. Hoe de aandoening ontstaat is nog niet geheel duidelijk.

Waarschijnlijk speelt het hebben van een diepe bilnaad in combinatie met veel haargroei op de rug een belangrijke rol. Ook een zittend beroep (en met name vrachtwagen rijden) lijkt van invloed. Loszittende haartjes vallen van de (onder)rug in de bilnaad, en ten gevolge van bewegingen tijdens het zitten, schuren ze tegen de bilhuid en nestelen ze zich onderhuids. Er ontstaat een ophoping van onderhuids gelegen haren, die haarnestcyste wordt genoemd. Hierin kan gemakkelijk een ontsteking ontstaan. Behalve ontstekingen kan een haarnestcyste ook pijn en afscheiding van vocht en/of bloed veroorzaken.

Behandeling

Indien een haarnestcyste hinderlijke klachten veroorzaakt, is een operatieve behandeling in de regel noodzakelijk. Een operatie is ook de enige effectieve behandeling van deze aandoening. Er zijn twee behandelingsmogelijkheden. Uw behandelend arts zal met u bespreken hoe de ingreep wordt uitgevoerd:

1. Verwijderen van de haarnestcyste
2. Haarnestcyste behandeling met fenol

Opname

In het algemeen kan een dergelijke operatie in dagbehandeling worden uitgevoerd. Zelden is een langere opname in het ziekenhuis noodzakelijk.

De operatie

Er zijn verschillende operatietechnieken

1. Verwijderen van de haarnestcyste

Deze operatie vindt vrijwel altijd onder spinaal anesthesie (ruggenprik) of algehele anesthesie (narcose) plaats. De uitgebreidheid van de aandoening kan namelijk niet gemakkelijk van de buientkant worden ingeschat. Bij deze behandeling worden zowel de kleine gaatjes in de middellijn ter plaatse van de bilnaad als de haarnestcyste zelf verwijderd.

Afhankelijk van de uitgebreidheid van de aandoening en de mate van ontsteking besluit de chirurg hoe de operatiewond wordt verzorgd. Deze kan open gelaten worden of geheel of gedeeltelijk worden gesloten. Indien er relatief weinig ontsteking aanwezig is, kan gekozen worden voor een 'huidverschuivingoperatie'. Hierbij wordt de verzwakte aangetaste huid in de middellijn verwijderd en gezonde stevige huid van de rechter- of linkerbil naar het midden verplaatst. Hierdoor verandert de vorm van de billen en de bilnaad, waardoor de kans op het ontwikkelen van een nieuwe haarnestcyste kleiner wordt. Een dergelijke operatie heet een (gemodificeerde) Bascom's Plastiek.

Nadeel van deze operatie is wel, dat er een grotere kans bestaat op het ontstaan van een wondinfectie na de operatie. U krijgt na een dergelijke operatie dan meestal ook antibiotica mee om die kans zo klein

mogelijk te maken. Soms wordt er een 'drain' achter gelaten in het wondgebied. Dit is een plastic slangetje waar het onderhuidse wondvocht door naar buiten kan. Na een paar dagen kan een dergelijke drain gemakkelijk op de polikliniek worden verwijderd.

De chirurg kan vaak pas tijdens de operatie definitief bepalen welke ingreep voor u het meest geschikt is.

2. Haarnestcyste behandeling met fenol.

Deze behandeling kan onder plaatselijke verdoving worden gedaan. Dit gebeurt meestal op de poliklinische operatiekamer.

Tijdens deze behandeling wordt de haarnestcyste minimaal geopend. De chirurg zal allereerst de haarnestcyste schoon maken. De huid wordt beschermd met vaseline en aansluitend wordt de cyste gespoeld met een etsende vloeistof (fenol). Dit wordt ook wel fenoliseren genoemd.

Uw arts kan u vertellen of er tijdens deze ingreep weefsel of celmateriaal wordt afgenomen, voor onderzoek op het laboratorium voor pathologie. Meer informatie over weefselonderzoek door de patholoog vindt u in de folder 'Pathologie'. Deze folder is verkrijgbaar bij de polikliniek of de afdeling of via www.lzr.nl

Nazorg

Gezien de plaats van de wond kunnen de eerste dagen na de operatie pijnklachten optreden, vooral als u zit of op de rug ligt. In het ziekenhuis krijgt u hiervoor pijnstillers. Als u weer thuis bent, kunt u de pijn bestrijden met Paracetamol, 500 mg, 4-6 tabletten per dag. Geleidelijk aan zullen deze klachten verdwijnen.

Indien de wond na de operatie open wordt gelaten, is het verstandig de wond tweemaal daags goed schoon te spoelen onder de douche. Vervolgens kunt u de wond afdekken met bijvoorbeeld maandverband of een absorberend gaasverband. Een dergelijke wond groeit in 2-3 maanden vanzelf dicht. Indien de wond tijdens de operatie dichtgehecht is, is het verstandig de wond een paar dagen schoon en droog te houden. Kort douchen mag, maar lang in bad zitten kan ervoor zorgen dat de wond weer open gaat.

Wanneer de behandeling is gedaan met fenolisatie kan er wat vieze afscheiding/wondvocht uit de wond komen. Dit is normaal. Ook bij deze behandeling mag u de wond tweemaal daags goed schoon spoelen onder de douche. Vervolgens kunt u de wond afdekken. Het verplegend personeel zal u instrueren, hoe u de wond zelf gemakkelijk kunt verzorgen.

Bij ontslag uit het ziekenhuis krijgt u een afspraak voor controle op de polikliniek. Ook ontvangt u zo nodig een recept voor verbandmiddelen en zo nodig voor pijnstillers.

Hou er rekening mee dat het, afhankelijk van de grootte van de wond na de operatie, soms vele weken kan duren voordat de wond helemaal is genezen. Dit is bij deze aandoening een normale gang van zaken en u hoeft hier niet ongerust over te zijn.

Ontharen

Om de kans te verkleinen dat u in de toekomst weer een haarnestcyste krijgt, is het aan te bevelen het gebied van de bilspleet te ontharen. U kunt dit doen met een scheermesje of een tondeuse. Om de haartjes die diep in de bilspleet zijn gelegen te verwijderen, is het echter noodzakelijk ontharingscrème te gebruiken. Ontharingscrème kunt u bij een drogist kopen.

U mag met ontharen beginnen wanneer de wond genezen is.

Als een haarnestcyste terugkomt, gebeurt dat meestal binnen 3 jaar. Ontharen dient u daarom gedurende langere tijd toe te passen. Boven het veertigste levensjaar komt de aandoening eigenlijk niet meer voor.

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stel die dan gerust aan uw behandelend arts of aan een verpleegkundige.

Het telefoonnummer van de polikliniek chirurgie is:
(0475) 38 27 32.

Laurentius Ziekenhuis
Mgr. Driessenstraat 6
(hoofdingang bereikbaar via de Oranjelaan)
6043 CV Roermond
www.lzr.nl

Patiëntencommunicatie Laurentius Ziekenhuis
34278290 - Chirurgie - april 2021